

ANALIZA DRUŠTVENIH UČINAKA SMJERNICA ZA RAZVOJ DRUŠTVENOG PODUZETNIŠTVA – DRUŠTVENO PODUZETNIŠTVO I OBRAZOVNI SUSTAV

IRMO

OŽUJAK, 2023. godine

SUDJELOVANJEM NA RADIONICI SUDIONICI RADIONICE PRISTAJU NA FOTOGRAFIRANJE I SNIMANJE U SVRHU PROVOĐENJA PROJEKTA

Izjava o zaštiti podataka

Sudionici su upoznati da se njihovi podaci koriste isključivo u svrhu tekućeg rada CENTRA ZA RURALNI RAZVOJ CERURA HR, a na temelju Uredbi 1303/2013, 1305/2013, 1306/2013, 808/2014, 809/2014, 907/2014 i 834/2014, u skladu s propisima koji uređuju zaštitu osobnih podataka, posebno Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka).

Pripremljene smjernice za javne politike

- Porezna politika i DP
- Državna imovina u funkciji DP
- DP, ranjive skupine i socijalne usluge
- DP u poljoprivredi
- Komunikacijski kanali DP i JP, instituti potpore
- **DP i obrazovanje**
- DP i mladi
- Zakonodavni okvir DP

Pripremljena znanstvena istraživanja

- Društveno korisno učenje i društveno poduzetništvo
- Strategija društvenog poduzetništva – gdje smo?
- Društveno poduzetništvo kroz javne politike i regionalne razvojne strategije
- Analiza društvenog poduzetništva – primjeri dobre prakse
- Braniteljske socijalno-radne zadruge kao model društvenog poduzetništva

Društveni učinak

- djelovanje javnih ili privatnih aktivnosti koje utječu na **promjenu načina života** ljudi
- Identificiraju se, mjere, analiziraju i procjenjuju smjerovi i jačina učinaka koji mijenjaju načine na koje ljudi žive, rade, zabavljaju se i povezuju
- Uključene su **promjene u načinu života ljudi**, učinci na zdravlje, kulturu, politiku, okoliš, prava, predviđanja i sl.

Analiza i procjena društvenog učinka

- predstavlja napor da se **unaprijed vrednuju i procijene društvene posljedice** (pozitivne i negativne) koje će vjerojatno slijediti iz implementacije pojedinih javnih politika, programa, mjera i aktivnosti
- analiza posljedica (pozitivnih i negativnih) na ljude koji **mijenjaju načine i obrasce života ljudi** (rad, dokolica, organizacija, međusobni odnosi, itd.)
- potreba za takvim analizama **raste s kompleksnošću modernog društva**

Cilj analize društvenih učinaka

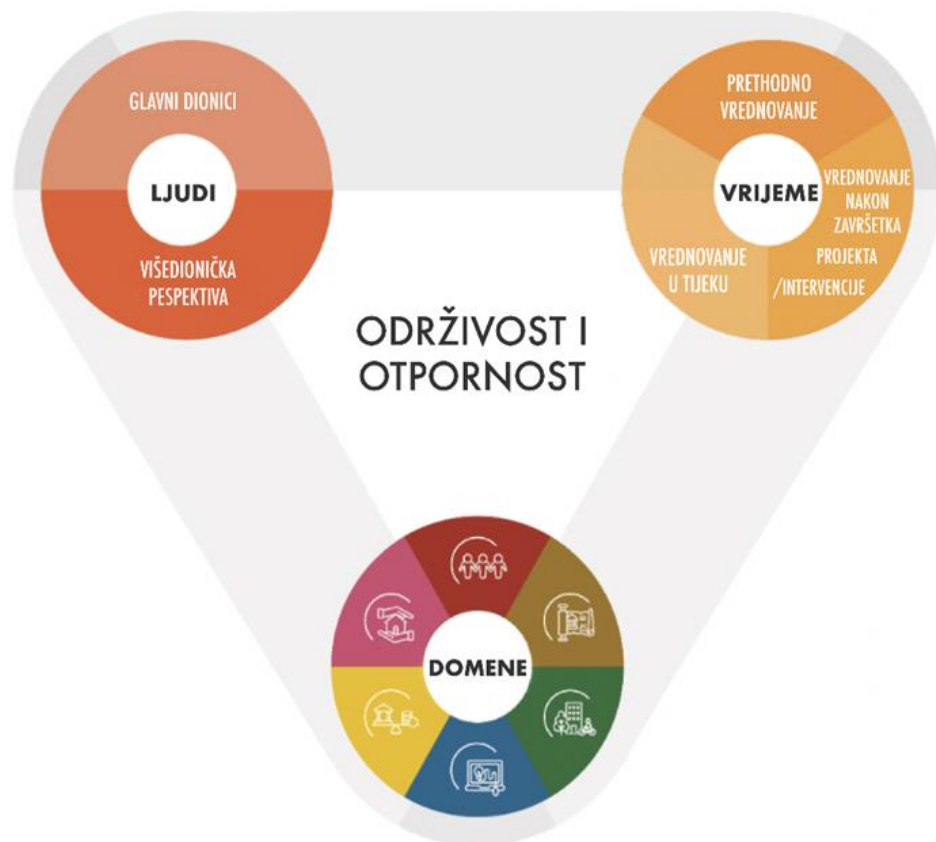
- prikupiti relevantne **informacije** koje omogućuju uvid u **izravne i neizravne posljedice** pojedine predložene smjernice kroz obrađene kvantitativne i kvalitativne pokazatelje koji u konačnici **utječu na povećanje blagostanja zajednice u cjelini i njenog općeg prosperiteta.**

Ključna načela analize društvenih učinaka

- **Transparentnost** - sve informacije i preporuke dobivene postupkom vrednovanja dijele se sa svim zainteresiranim dionicima
- **Jasna metodologija** - uobičajeno je korištenje kombinacije kvantitativnih i kvalitativnih analitičkih metoda
- **Planiranje procjene** - definiranja svrhe i opsega procjene, opisivanja metoda koje će se koristiti, prikaza potrebnih resursa, vremena potrebnog za procjenu i sl.
- **Nepristranost i neovisnost** - nepristranost pridonosi vjerodostojnosti procesa procjene učinaka, a neovisnost pruža legitimitet donositeljima odluka i ograničava mogući sukob interesa različitih dionika u procesu
- **Vidljivost i širenje rezultata** - aktivnosti informiranja i sustavno širenje informacija o očekivanjima i konačnim rezultatima intervencija u relevantnom području

Koraci pri analizi društvenog učinka

1. Opis **područja / tema** na kojima se očekuje promjena
2. Opis **okruženja** u kojem će se možda desiti promjena
3. **Holistički pristup** procjeni
 - ekonomski, ekološki, kulturni i **društveni/socijalni** elementi procjene)
 - kvalitativni i kvantitativni elementi
4. Definiranje ključnih **dionika** - dimenzija ljudi
5. Definiranje **vremenske** dimenzije procjene (ex ante / u tijeku / ex post) – dimenzija vrijeme

Opis učinka

- **Vrijeme ili trajanje učinka** - početak kraj (ako je učinak završio)
- **Snaga – jačina** učinka - nije stabilna varijabla i mijenja se kroz vrijeme ... treba procijeniti snagu i promjenu kroz vremenski period
- **Geografski značaj** – na kojem području učinak djeluje?
- Učinak pojedinog indikatora na **određene društvene skupine** (na neke društvene skupine određena akcija može imati u potpunosti drugačiju posljedicu)
- **Promjenjivost kroz vrijeme** – hoće li određena aktivnost kroz vrijeme dobiti drugačiji sentiment (iz pozitivnog u negativno) – npr. ulaganje u turizam lokalne zajednice može s vremenom dovesti do nezadovoljstva (skupine) građana turističkom ponudom i promjenom kvalitete života lokalne zajednice (npr. Zrće)

Analiza društvenih učinaka

SMJERNICE ZA RAZVOJ DRUŠTVENOG PODUZETNIŠTVA – DRUŠTVENO PODUZETNIŠTVO I OBRAZOVNI SUSTAV

Da se podsjetimo...

- Obrazovanje temeljeno na kurikula koji su povezani sa stvarnim društvenim problemima - u Hrvatskoj sporadično i to isključivo na sveučilišnoj razini
- Strateško-planski dokumenti:
 - Nacionalna razvojna strategija RH do 2030. godine (NRS)
 - Strategija razvoja društvenog poduzetništva u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2015.-2020. godine
 - Nove boje znanja: Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije do 2030. godine

Strateško-planski dokumenti

- **Nacionalna razvojna strategija RH do 2030. godine (NRS)**
 - povezivanje strukovnih škola s gospodarstvom i tržištem rada;
 - uvođenje programa za stjecanje dodatnih interdisciplinarnih kompetencija tijekom studija koje su u skladu s potrebama na tržištu;
 - suradnju sektora obrazovanja s dionicima na tržištu rada, institucijama i socijalnim partnerima;
 - podršku srednjoškolskom i visokoškolskom obrazovanju za radna mjesta u digitalnom društvu.
- **Strategija razvoja društvenog poduzetništva u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2015.-2020. godine**
 - SC: „Promicanje važnosti i uloge društvenog poduzetništva kroz sve oblike obrazovanja“
 - Mjera 3. niz aktivnosti kao što su nagrade, financijski i drugi poticaji obrazovnim ustanovama koje uvode programe i promiču društveno poduzetništvo, potpore za promociju društvenog poduzetništva, kao i za osposobljavanje odraslih
 - Fokus na DP, no ne i DKU
- **Nove boje znanja: Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije do 2030. godine**
 - politike cjeloživotnog učenja i obrazovanja, no DKU i DP se ne spominju

TRI KLJUČNE SMJERNICE

- nužnost veće vidljivosti i promicanja društveno-korisnog učenja;
- poticanje obrazovne zajednice u društvenom angažmanu;
- reforma hrvatskog obrazovnog sustava.

1. Nužnost veće vidljivosti i promicanja društveno-korisnog učenja

- Visoka razina nepoznavanja koncepta DKU u javnosti - snažnija promocija i vidljivost DKU

promjena vrijednosti hrvatskog društva (solidarnost, tolerancija, uključivost) + potrebna znanja i vještine za lakšu integraciju mladih na tržište rada (inovativni kapital društva)

- Aktivna suradnja ministarstava koja imaju izravan ili neizravan utjecaj na obrazovanje, poduzetništvo, tržište rada, zapošljavanje i medije značajna za promociju, vidljivost i daljnji razvoj društvenog poduzetništva u Hrvatskoj

- Koordinacijska radna skupina dionika iz navedenih resora - usklađen pristup i koordinirano djelovanje za povećanje vidljivosti DKU

1. Veća vidljivost i promicanje društveno-korisnog učenja (1)

Nositelj aktivnosti: Ministarstvo znanosti i obrazovanja (integrirane politike s Ministarstvom gospodarstva, poduzetništva i obrta, Ministarstvom kulture i medija, Ministarstvom rada i mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike)

Koji dionici će osjetiti posljedice promjena?	Kroz koje kanale će dionici osjetiti promjene?		Koji je očekivani smjer i snaga utjecaja?
• Studenti i mladi • Obrazovni sustav • Društveni poduzetnici • OCD • Šira javnost • JLPS • Resorna ministarstva	Izravno Poboljšani obrazovni kurikula usklađeni s potrebama na tržištu rada Olakšane mogućnosti zapošljavanja Povećan broj društvenih poduzeća	Neizravno Snažnija svijest javnosti o DKU i DP Snažnije uključivanje građana u rješavanje društvenih problema (samostalno ili kroz OCD) Rješavanje društvenih problema	Koordinacijska radna skupina mogla bi iznjedriti novi smjer za novu Strategiju obrazovanja RH, pokrenuti nove obrazovne i medijske projekte na temu DKU i DP i povezati lokalno inicirane postojeće projekte (npr. „Škola i zajednica“). Snaga projekta očituje se u utjecaju na potencijalnu reformu obrazovanja, a što posljedično utječe na povećanje razine znanja u društvu tj. inovativnog kapitala društva.

Dionici - pozitivan utjecaj ili protivljenje smjernici

• Studenti i mladi	• pozitivan utjecaj
• Obrazovni sustav	• moguće protivljenje
• Društveni poduzetnici	• pozitivan utjecaj
• OCD	• pozitivan utjecaj
• Šira javnost	• pozitivan utjecaj
• JLPS	• moguće protivljenje
• Resorna ministarstva	• moguće protivljenje

1. Veća vidljivost i promicanje društveno-korisnog učenja (2)

Koji je izvor informacija za provedbu ove smjernice?

Znanstvena i stručna zajednica

Vremenski rok za provedbu smjernice: kontinuirano s dugoročnim utjecajem

Koji se najznačajniji rizici mogu očekivati vezano uz predloženu smjernicu? Koja je njihova vjerojatnost i očekivani opseg?

Vrsta/priroda rizika	Vjerojatnost	Jačina utjecaja
Politički rizici: Izostanak političke podrške	Mala	Velika
Ekonomski rizici: Potreba ulaganja u promotivne projekte i izradu novih kurikula	Mala	Srednja
Institucionalni rizici: - Nepostojanje suradnje i koordinacije - Nevoljkost obrazovnog sustava za nove iskorake - Nedostatak stručnih znanja	- Srednja - Srednja - Srednja	- Velika - Velika - Velika
Drugi rizici: Izostanak interesa šire javnosti za temu	Mala	Velika

2. Poticanje obrazovne zajednice u društvenom angažmanu

- Sveučilišta, između ostalog, imaju i tzv. „treću misiju“
- Gospodarska i društvena uloga uz doprinos zajednicama i područjima
- Poticanje izravnih veza između obrazovnih ustanova i društvenih zajednica potencijalno iznalazi rješenja za društvene probleme

2. Poticanje obrazovne zajednice u društvenom angažmanu (1)

Nositelj aktivnosti: sveučilišta samostalno, u okviru vlastitih internih planova rada i razvoja, u suradnji s Ministarstvom znanosti i obrazovanja

Koji dionici će osjetiti posljedice promjena ?	Kroz koje kanale će dionici osjetiti promjene?		Koji je očekivani smjer i snaga utjecaja?
• Studenti • Sveučilišta • JLPS • Šira javnost	Izravno Kapacitiranje studenata novim praktičnim znanjima te učenje kreativnom razmišljanju Rješavanje društvenih problema na lokalnim razinama Ispunjavanje „treće“ misije sveučilišta u koordinaciji s JLPS	Neizravno Usklađivanje obrazovanja s potrebama na tržištu rada Povećana zapošljivost bivših studenata Zadovoljni građani	Sveučilišni programi koji obrazuju studente u skladu s potrebama društva te sveučilišta kao „adrese“ za rješavanje društvenih problema. Snaga projekta očituje se u utjecaju na potencijalnu reformu obrazovanja (suradnja s Ministarstvom znanosti i obrazovanja), a što posljedično utječe na povećanje razine znanja u društvu tj. inovativnog kapitala društva, zapošljivost mladih, rješavanje društvenih problema i zadovoljstvo građana.

Dionici - pozitivan utjecaj ili protivljenje smjernici

• Studenti	• pozitivan utjecaj
• Sveučilišta	• moguće protivljenje
• JLPS	• pozitivan utjecaj
• Šira javnost	• pozitivan utjecaj

2. Poticanje obrazovne zajednice u društvenom angažmanu (2)

Koji je izvor informacija za provedbu ove smjernice?

Znanstvena i stručna zajednica

Podaci JLPS o problemima na njihovom području

Analize potreba lokalnih zajednica

Strateško-planski dokumenti Ministarstva znanosti i obrazovanja

Vremenski rok za provedbu smjernice: kontinuirano

Koji se najznačajniji rizici mogu očekivati vezano uz predloženu smjernicu? Koja je njihova vjerojatnost i očekivani opseg ?

Vrsta/priroda rizika	Vjerojatnost	Jačina utjecaja
Politički rizici: - Izostanak političke podrške od strane MZO - Izostanak suradnje s JLPS	- Mala - Mala	- Mala - Velika
Institucionalni rizici: Otpor sveučilišnog kadra promjenama	Srednja	Velika

3. Reforma hrvatskog obrazovnog sustava

- Bez opće reforme hrvatskog obrazovnog sustava teško učiniti značajne pomake - potreba usklađivanja sadržaja i metoda u obrazovnim programima s tržištem rada

stvaranje konkurentne radne snaga te povećanje zapošljavanja mladih

- Integrirani pristup reformi – obrazovna + znanstvena politika, ali i sve druge sektorske politike čiji je napredak u izravnoj vezi s uspjehom obrazovanja
- + civilno društvo, društvena poduzeća i pojedinci koji se bave temama DKU i DP - smanjivanje jaza između lokalne razine i donositelja odluka

3. Reforma hrvatskog obrazovnog sustava (1)

Nositelj aktivnosti: Ministarstvo znanosti i obrazovanja uz snažnu podršku Hrvatske vlade i koordinaciju s ostalim referentnim ministarstvima

Koji dionici će osjetiti posljedice promjena ?	Kroz koje kanale će dionici osjetiti promjene?		Koji je očekivani smjer i snaga utjecaja?
• Studenti i mladi • Obrazovni sektor • (Društveni) poduzetnici • JLPS • Resorna ministarstva • Šira javnost	Izravno Kvalitetnije obrazovanje Veća konkurentnost sveučilišta i ostalih obrazovnih ustanova	Neizravno Kvalitetnija radna snaga Rješavanje društvenih problema Održivija rješenja i održiviji resori (npr. turizam, zdravstvo itd.) Zadovoljni građani	Očekuje se kvalitetnije obrazovanje koje kapacitira studente za kreativno rješavanje problema te podiže svijest o potrebi rješavanja društvenih problema. To posredno utječe na kvalitetu radne snage, rješenja za lokalnu zajednicu te pomake prema održivosti kako rješenja, tako i pojedinih resora. Isto je na korist lokalnog razvoja i dobrobit lokalne zajednice u cjelini.

Dionici - pozitivan utjecaj ili protivljenje smjernici

• Studenti i mladi	• pozitivan utjecaj
• Obrazovni sektor	• moguće protivljenje
• (Društveni) poduzetnici	• pozitivan utjecaj
• JLPS	• pozitivan utjecaj
• Resorna ministarstva	• moguće protivljenje
• Šira javnost	• pozitivan utjecaj

3. Reforma hrvatskog obrazovnog sustava (2)

Koji je izvor informacija za provedbu ove smjernice?

Strateško-planski dokumenti Ministarstva znanosti i obrazovanja te ostalih relevantnih resornih ministarstava
 Nacionalna razvojna strategija do 2030. godine
 Strategija razvoja društvenog poduzetništva RH
 Obrazovni sustav i znanstvena zajednica
 Relevantni EU dokumenti

Vremenski rok za provedbu smjernice: po odluci Vlade, ali kontinuirano s dugoročnim utjecajem

Koji se najznačajniji rizici mogu očekivati vezano uz predloženu smjernicu? Koja je njihova vjerojatnost i očekivani opseg?

Vrsta/priroda rizika	Vjerojatnost	Jačina utjecaja
Politički rizici: Izostanak političke podrške	Velika	Velika
Ekonomski rizici: Nedostatak sredstava za provedbu reforme	Srednja	Velika
Institucionalni rizici: Izostanak suradnje među resornim ministarstvima	Srednja	Velika

Rezultati anketnog istraživanja o utjecaju predloženih smjernica za razvoj društvenog poduzetništva

- rujan / listopad 2022. godine
- 188 ispitanika iz cijele Hrvatske

Analiza društvenih učinaka DP I OBRAZOVNI SUSTAV	Jak utjecaj	Srednji utjecaj	Slabi utjecaj
Nužnost veće vidljivosti i promicanja društveno-korisnog učenja	71,28%	16,49%	12,23%
Poticanje obrazovne zajednice u društvenom angažmanu	70,74%	18,62%	10,64%
Reforma hrvatskog obrazovnog sustava	71,81%	20,21%	7,98%

Hvala na pažnji!

daniela@irmo.hr

www.socialbiz.cerura.hr

Sadržaj prezentacije isključiva je odgovornost CERURA HR

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.